

SAKSBEHANDLER
Elisabeth Nordling

VÅR DATO
12.05.2023

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
23/01182-3

DERES REF.
2020/111463

DERES DATO

Stiftelsen Rød herregård
Herregårdsveien 10
1771 HALDEN

Rød herregård - Avgjørelse av klage på avslag på søknad om tilskudd

Vi viser til Viken fylkeskommunes oversendelse av klagen deres, Digisak-ID 153159, datert 12. april 2023. Klagen gjelder avslag på søknad om tilskudd etter forskrift om tilskudd til fredete kulturminner i privat eie (FOR-2021-08-13-2508).

Klagen er oversendt til oss i brev datert 18. april 2023 og blir behandlet.

Dere har hatt anledning til å uttale dere til fylkeskommunens saksfremstilling. Fristen har gått ut og vi har ikke mottatt noen merknader fra dere. Vi anser saken for å være tilstrekkelig opplyst.

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Viken fylkeskommunes vedtak opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Bakgrunn for saken

Dere søkte om tilskudd til istandsetting av fasadene på hovedbygningen på Rød herregård, 62/544 i Halden kommune.

Viken fylkeskommune avsto søknaden i vedtak datert 24. mars 2023. Avslaget ble begrunnet med at fylkeskommunen på grunn av knappe tilskuddsmidler i årets tildelinger valgte å prioritere bygninger med tilstandsgrad 3, tiltak som innebærer antikvariske merkostnader og tilskudd til private enkeltpersoner, i tråd med Riksantikvarens egne prioriteringer. I tillegg vektla fylkeskommunen å gi midler til å fullføre allerede påbegynte prosjekter og tiltak som må gjennomføres for å hindre tap av kulturminneverdier.

Viken fylkeskommune anbefalte at dere sender inn en ny søknad om tilskudd til dette tiltaket fra neste års budsjett.

Innholdet i klagen

I klagen ber dere om en ny vurdering og skriver at den fredete hovedbygningen oppfyller alle disse kravene. I 2022 ble det igangsatt rehabilitering av sydfasaden på herregården etter at det ble avdekket omfattende skader på blant annet vinduer, veranda og kledning. Dere ber om at Riksantikvaren undersøker mulighetene for å likevel finne midler innenfor rammen av statsbudsjettet for 2023, slik at dere kan fortsette/fullføre rehabiliteringen av fasaden på Rød Herregård og på den måten hindre varig tap av et svært viktig nasjonalt kulturminne som er åpent og tilgjengelig for publikum.

Dere viser til at resten av husets fasade trenger liknende omfattende rehabilitering og istandsetting for å forhindre uopprettelige skader. Videre påpeker dere at kulturmiljøforvaltningen har gitt føringer for analyse og gjennomføring av fargesetting med tanke på å tilbakeføre husets ytre til et mer historisk korrekt preg. Disse føringene bidrar også til økte merkostnader i form av penger til materialer og arbeid, samt tid og ressurser til pågående dialog med vernemyndighetene.

Dere viser til at Stiftelsen Rød Herregård er en privat stiftelse uten noen form for offentlige tilskudd, noe som gjør denne typen rehabiliteringsarbeid svært vanskelig å finansiere, ikke minst på grunn av de antikvariske føringene dere blir pålagt å følge i tråd med kulturminneloven.

Viken fylkeskommunes vurdering av klagen

Fylkeskommunen har vurdert klagen, men fant ikke grunnlag for å endre vedtaket om avslag. Viken fylkeskommune er enig med klager i at tiltakene det er søkt om uten tvil oppfyller de to første punktene som fylkeskommunen har valgt å prioritere. Utslagsgivende for avslaget var at stiftelsen, selv om den er en privat, ikke kan anses for å være en privat enkeltperson, noe som ble valgt ut som ett av kriteriene for årets tildelinger. Fylkeskommunen finner derfor ikke grunnlag for å endre vedtaket.

Riksantikvarens vurdering

Riksantikvaren skal prøve om Viken fylkeskommune har fattet vedtaket på feil grunnlag eller i strid med føringene i forskriften. Riksantikvaren skal vurdere synspunktene du som klager kommer med, og kan også ta opp forhold som ikke tidligere er berørt i saken. Selv om det foreligger saksbehandlingsfeil, er vedtaket likevel gyldig dersom disse ikke kan ha hatt innvirkning på innholdet i vedtaket, jf. forvaltningsloven § 41.

Formålet med tilskuddsordningen er å bevare fredete kulturminner og kulturmiljø i privat eie, og bidra til at slike settes i stand etter antikvariske retningslinjer. Tilskuddet skal i hovedsak dekke merkostnader, helt eller delvis, som følger av krav til antikvarisk utførelse.

Søknadsbeløpene om tilskudd er langt større enn totalt tildelte nasjonale midler over Statsbudsjettet. Derfor må både Riksantikvaren og regionalforvaltningen gjennomføre strenge avveininger ved fordelingen.

Forskriften for tilskuddsordningen legger noen overordnede føringer og rammer for tildelingen av tilskudd. Innenfor disse rammene kan fylkeskommunen ha egne prioriteringer og utvise eget politisk skjønn, så lenge søknadene og tiltakene oppfyller kravene i søknaden. Det er Viken fylkeskommune som prioriterer tiltak og vurderer hva man ønsker å få ut av tilskuddsmidlene, som fordeles mellom fylkeskommunene av Riksantikvaren.

Viken fylkeskommune valgte ved årets tildeling å vektlegge de samme kriteriene som Riksantikvaren la til grunn ved fordelingen av tilskuddsmidler til regionalforvaltningen. Innenfor denne gruppen, ble allerede igangsatte tiltak og tiltak som må gjennomføres for å hindre varig tap av kulturminneverdier gitt prioritet.

Begrunnelsen for vedtaket er basert på de føringene og prioriteringene som var lagt til grunn for tildelingen. Riksantikvaren kan ikke se at fylkeskommunen har fattet vedtak på feil grunnlag, eller i strid med føringene i forskriften. Direktoratet finner derfor ikke grunnlag for å overprøve Viken fylkeskommunes vedtak om avslag på søknaden deres om tilskudd. Vi merker oss likevel at dere har blitt oppfordret til å søke om midler fra neste års budsjett.

Konklusjon

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at det ikke foreligger feil ved rettsanvendelsen eller saksbehandlingen som kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 41. Viken fylkeskommunes vedtak om avslag opprettholdes. Klagen tas ikke til følge.

Avgjørelsen er endelig og kan ikke klages på, jf. forvaltningsloven § 28.

Vennlig hilsen

Anne-Judith Munthe-Kaas
avdelingsdirektør
leder Juridisk seksjon

Elisabeth Nordling
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Viken fylkeskommune, Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO/ Magne Roar
Murtnes, Viken fylkeskommune, Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO